

Medzinárodná spolupráca centrálnych bánk: osvedčené postupy ESCB

Tento dokument s osvedčenými postupmi pripravila pracovná skupina pre spoluprácu centrálnych bánk pod záštitou Výboru ESCB pre medzinárodné vzťahy. Túto pracovnú skupinu tvoria pracovníci všetkých centrálnych bánk ESCB, ktorí v rámci svojich príslušných inštitúcií koordinujú spoluprácu s centrálnymi bankami krajín mimo EÚ na expertnej a riadiacej úrovni. Tento dokument sa teda zameriava na spoluprácu centrálnych bánk ESCB s centrálnymi bankami krajín mimo EÚ na expertnej úrovni a nevzťahuje sa na spoluprácu v rámci ESCB ani na spoluprácu v oblasti politiky.

Úvod

Spolupráca medzi centrálnymi bankami je bežne zaužívaná prax, ktorá sa začala vznikom medzinárodnej siete hlavných centrálnych bánk v prvej polovici minulého storočia a založením Banky pre medzinárodné zúčtovanie v roku 1930.

Spolupráca centrálnych bánk zahŕňa veľké množstvo rôznych aktivít, ktorých formát a geografické zameranie sa počas rokov menili. Vplyv na zameranie a formát spolupráce centrálnych bánk malo predovšetkým vytvorenie hospodárskej a menovej únie, rozširovanie EÚ, ale aj globálny vývoj.

Aktivity ESCB (zloženého z ECB a národných centrálnych bánk všetkých členských štátov EÚ) v oblasti spolupráce centrálnych bánk sa riadia najmä dopytom a vykonávajú sa teda na základe konkrétnych požiadaviek.

V tomto dokumente sa uvádzajú osvedčené postupy týkajúce sa dôvodov, foriem a zásad spolupráce centrálnych bánk, ktoré ESCB uplatňuje.

Dôvody spolupráce

Účelom aktivít ESCB v oblasti spolupráce centrálnych bánk, či už jednotlivo alebo spoločne, je upevniť jeho vzťahy s centrálnymi bankami krajín mimo EÚ a presadzovať uplatňovanie náležitých postupov v oblasti centrálného bankovníctva a dohľadu, a tým prispievať k menovej a finančnej stabilite. Tieto aktivity sa zameriavajú predovšetkým na centrálnu banku a orgány dohľadu z rozvojových krajín a rozvíjajúcich sa trhovách ekonomik.

V rámci spolupráce národné centrálnu banku, ECB a ESCB spolupracujú s centrálnymi bankami rozvojových krajín a rozvíjajúcich sa trhovách ekonomik s cieľom diskutovať o politikách a postupoch v oblasti centrálného bankovníctva, a tým posilňovať vzájomnú informovanosť o hospodárskom a finančnom vývoji. Aktivity ESCB v oblasti spolupráce centrálnych bánk zároveň poskytujú diskusné fórum pre kandidátske krajiny uchádzajúce sa o členstvo v EÚ a podporujú budovanie ich inštitucionálnych kapacít v rámci príprav na vstup do ESCB.

Národné centrálnu banku taktiež reagujú na väzby, ktoré si ich krajiny mohli vytvoriť s centrálnymi bankami krajín nepatriacich do EÚ, a delia sa o svoje skúsenosti s plnením všetkých úloh vyplývajúcich z ich mandátu.

Postupy

Aktivity ESCB v oblasti spolupráce centrálnych bánk vychádzajú z niekoľkých zásad:

Zásada č. 1: Svetová menová a finančná stabilita

Základom spolupráce centrálnych bánk je výmena odborných znalostí. Odovzdávaním svojich odborných znalostí partnerským inštitúciám centrálna banka ESCB prispievajú k podpore celosvetovej menovej a finančnej stability.

Zásada č. 2: Budovanie vzťahov

Vytváranie a udržiavanie blízkych profesionálnych vzťahov je základom spoľahlivej a uspokojivej spolupráce. ESCB preto prostredníctvom spolupráce centrálnych bánk vybudoval v priebehu mnohých rokov partnerstvá s menovými orgánmi a orgánmi finančného dohľadu po celom svete.

Zásada č. 3: Otvorenosť a rešpekt

ESCB so svojimi partnermi spolupracuje v duchu otvorenosti a úplného rešpektu. Interakcia sa riadi vzájomným porozumením a dôverou, kultúrnym povedomím a otvorenosťou rôznym myšlienkam a názorom.

Zásada č. 4: Efektívnosť

Členovia ESCB spravujú všetky zdroje obozretne a podporujú účinné a hospodárne riešenia, pričom vo všetkých štádiách projektového cyklu uplatňujú zásady riadneho plánovania. V rámci ESCB sa hľadajú a v reálnej miere využívajú možnosti synergií a úspor z rozsahu vyplývajúcich zo spolupráce centrálnych bánk. Pokiaľ je to možné, cieľom je zvyšovať efektívnosť prostredníctvom nových digitálnych platforiem a nástrojov.

Zásada č. 5: Udržateľnosť

Cieľom aktivít ESCB v oblasti spolupráce centrálnych bánk je zabezpečenie udržateľného vplyvu, čo znamená, že výsledok spolupráce by mal trvať dlhšie než konkrétne aktivity. Aktivity sa preto riadia dopytom a prispôsobujú sa potrebám partnerských centrálnych bánk, pričom sa zabezpečuje spoluzodpovednosť príslušných centrálnych bánk za výsledok spolupráce. Náležite sa zohľadňujú absorpčné kapacity inštitúcie, ktorej sa poskytuje podpora.

Zásada č. 6: Hodnotenie

Súčasťou aktivít ESCB v oblasti spolupráce centrálnych bánk sú (podľa potreby) mechanizmy monitorovania, podávania správ a spätnej väzby s cieľom aktivity vyhodnotiť a posúdiť ich význam, efektívnosť, účinnosť, udržateľnosť i vplyv a vyvodiť tak závery o možnostiach posilnenia budúcich aktivít.

Formy spolupráce

Vzhľadom na rozličnosť vnútroštátnych prístupov možno spoluprácu centrálnych bánk namiesto všeobecnej definície najlepšie charakterizovať niekoľkými názornými príkladmi. Príklady foriem a zamerania aktivít v oblasti spolupráce centrálnych bánk:

- kontakty a diskusie na vysokej úrovni (napríklad konferencie a bilaterálne stretnutia členov Rady),
- diskusie medzi partnerskými inštitúciami,
- semináre, workshopy, školiace kurzy a iné vzdelávacie podujatia, podľa potreby zamerané aj na inovatívne technológie, na ktorých sa zúčastňujú zástupcovia centrálnych bánk z celého sveta,
- ciele štruktúrované programy (strednodobé až dlhodobé) na podporu budovania inštitúcií a strategických štruktúr, či už na technickej alebo politickej úrovni,
- koordinačné aktivity zamerané na získanie externého financovania (napr. projekty financované Európskou úniou), či už prostredníctvom bilaterálnych výmen alebo na základe dohôd s inými centrálnymi bankami alebo inštitúciami (napr. medzinárodné finančné inštitúcie, inštitúcie EÚ, vlády),
- široké spektrum ďalších aktivít, ako napríklad sťažky, návštevy, videokonferencie alebo telekonferencie, prieskumy atď.